

Šest tipů pro pozorování venku

Existují různé možnosti, jak lze čas venku trávit, a každého z nás baví venku něco trochu jiného. Právě na to se v rámci našeho pozorování zaměříme.

Než se vydáte ven na první pozorovací výpravu, máme pro vás na úvod několik rad. Pomohou vám pozorování venku lépe uchopit, vytvořit si takřka ideální pozorovatelské podmínky a získat cenné poznatky. Občas ale nemusí být snadné ideálních podmínek dosáhnout, proto berte tyto rady jako doporučení, nikoliv nutnost. Důležité je, abyste s dětmi vyrazili ven a pozorovali, co se děje.

1

Doporučujeme zajistit co nejvíce běžný režim – známé věci a běžné nastavení a kondici dítěte. Snažte se zmapovat váš obvyklý stav, ne reakce na změny.

Začněte s pozorováním dětí i sebe **na známých místech a ve známých hrách**. Všimněte si, co dítě dělá, jak se chová a jaké jsou vaše tendence. Zvolte i **obvyklý čas**, kdy vyrazit.

Dítě by mělo být **ve svém běžném fyzickém i psychickém módu**. Nemělo by být unavené, po nemoci a ani by nemělo jíst před výpravou příliš mnoho cukru, kvůli kterému může přehnaně řídit. Všechny nestandardní situace mohou pozorování, a zvláště jeho interpretaci v další fázi, zkreslovat.

Pokud nejsou podmínky „ideální“, např. vyrazíte v neobvyklé sestavě s novým kamarádem, neměli byste z pozorování hned dělat obecné závěry o tom, jak se dítě venku chová.

2

Podobné podmínky se týkají i vás jako rodičů nebo průvodců. Měli byste být co nejvíce „v pohodě“, abyste se mohli plně soustředit na pozorování a minimalizovali možná zkreslení.

Pokud takovou možnost máte, vyberte si pro pozorování čas, kdy můžete jít s dětmi **ven v doprovodu dalšího blízkého člověka**, který se bude věnovat dětem, abyste se vy mohli lépe soustředit na roli pozorovatele.

Věnujte pozornost i sami sobě. Buďte svým vlastním pozorovatelem. Sledujte to, **jak vy jako rodič/průvodce reagujete** na hru/akci dítěte venku. Pro pozorování sebe sama platí zmíněné rady stejně jako pro dítě.

3

Více se dívejte a méně zasahujte, staňte se skutečným pozorovatelem.

Zkuste se **dívat na své dítě novými očima**, jako byste jej neznali. Bez očekávání, bez hodnocení. Staňte se na chvíli nestranným pozorovatelem.

Nechte dítě volně si hrát, pokud to pro něj není nebezpečné nebo silně nepříjemné. Zaměřte se také na způsob, jakým si dítě hraje.

Sledujte nejen hry, které si dítě vybírá a do kterých se pouští, ale i **prostředí**, ve kterém si hraje, a **jakým způsobem** toto prostředí dítě pro hru využívá.

Hraní venku se v čase mění. **Sledujte průběh celého pobytu venku** a změny v projevech dítěte.

4

Pokud pro vás není na první pohled jasné, co dítě dělá nebo na co si hraje, nebojte se ho zeptat.

Ptejte se otevřenými otázkami, aniž byste dětem cokoliiv podsouvali („Co právě teď děláš?“ „A co tě k tomu vede?“ „Na co si hraješ?“).

5

Ideální bude, když se vám podaří vyrazit na pozorovací výpravu vícekrát.

Čím více pozorování, tím větší přesnost. Díky opakované zkušenosti máte možnost vidět a **porovnávat, co se opakuje**. Případně se můžete některý den zaměřit na pozorování sebe, příště více na děti, na jedno dítě, pak na druhé atd.

6

Vaše pozorování si zaznamenávejte. Nespolehejte na to, že si budete vše pamatovat.

Připravili jsme pro vás **pozorovací arch**, který si můžete vytisknout vícekrát, pro každou venkovní výpravu znovu. Dělejte si poznámky v průběhu nebo si situace nahrávejte a poznámky si udělejte až v klidu doma. Doporučujeme si děti při hraní fotit na mobil a dělat si malý archiv s popisky. Najděte si systém, který vám vyhovuje.

Můžete si i vyměňovat zprávy s kamarádkou. Udělejte si malou sdílecí skupinku a vzájemně se podporujte. To vše vám pomůže přesněji a dlouhodoběji sledovat i vnímat změny při společném čase venku.